П Р О Г Р А М А

ЗА

ИЗПЪЛНЕНИЕ НА НАЦИОНАЛНА ПРОГРАМА ЗА ОВЛАДЯВАНЕ ПОПУЛАЦИЯТА НА БЕЗСТОПАНСТВЕНИТЕ КУЧЕТА НА ТЕРИТОРИЯТА НА ОБЩИНА ИХТИМАН

2022-2025 г.

ОБЩИНА ИХТИМАН

2022 г.

ПРОГРАМА ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА НАЦИОНАЛНА ПРОГРАМА ЗА ОВЛАДЯВАНЕ ПОПУЛАЦИЯТА НА БЕЗСТОПАНСТВЕНИТЕ КУЧЕТА НА ТЕРИТОРИЯТА НА ОБЩИНА ИХТИМАН 2022-2025

С Ъ Д Ъ Р Ж А Н И Е :

1. Въведение стр.3

2. Цел и задачи. Основни принципи и срок за действие на програмата стр.4

3. Нормативна база..... стр.6

4. Анализ на обстановката стр.9

   4.1. Безстопанствени кучета стр.9

   4.2. Контрол върху домашните кучета стр.12

5. Мерки по програмата стр.16

   5.1. Дейности по мярка 8.1 от Националната програма – мерки за овладяване и контрол на популацията на безстопанствените кучета чрез кастрация..... стр.16

   5.2. Дейности по мярка 8.2 от Националната програма – мерки за подпомагане изграждането на регионални приюти за безстопанствени кучета..... стр.19

   5.3. Дейности по мярка 8.3 от Националната програма – мерки за контрол върху развъдниците, търговците на кучета, пазарите за животни, зоомагазините и собствениците на кучета, отглеждани като компаньони..... стр.20

6. Ръководство, координация, контрол и изпълнение на програмата стр.22

7. Управление, оценка, индикатори за мониторинг на програмата. Отчетност и информиране на обществеността стр.22

8. Очаквани резултати стр.24

9. Източници на финансиране и ресурси за изпълнение на програмата.Коригиращи действия..... стр.25

10. План за действие стр.26

ПРОГРАМА ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА НАЦИОНАЛНА ПРОГРАМА ЗА ОВЛАДЯВАНЕ ПОПУЛАЦИЯТА НА БЕЗСТОПАНСТВЕНИТЕ КУЧЕТА НА ТЕРИТОРИЯТА НА ОБЩИНА ИХТИМАН 2022-2025

I. ВЪВЕДЕНИЕ

На основание чл.40, ал.1 от Закона за защита на животните /обн. ДВ, бр.13 от 8 Февруари 2008 г./, с Решение № 136 от 14.03.2019 г. на Министерски съвет, бе приета ***Национална Програма*** *за овладяване популацията на безстопанствените кучета на територията на Република България.*

Съгласно разпоредбата по чл.40, ал.3 от Закона за защита на животните, Общинските съвети следва да приемат ***ПРОГРАМА за изпълнение на Националната програма и План за действие*** *на територията на съответната община.*

Друг нормативен текст регламентира общинските Програма и План за действие да съответстват на изискванията на наредба по чл.40, ал.2 от Закона за защита на животните. Същата бе приета в началото на 2021 г. ***: Наредба № 4 от 1 февруари 2021 г.*** за прилагане на Националната програма за овладяване популацията на безстопанствените кучета на територията на Република България и за процедурите по нейното изпълнение, механизма на финансиране и отчетност.

В раздел „Допълнителни разпоредби" към Наредба № 4/2021 г. на МЗХГ е разписана дефиниция за едно от основните понятия, въведени още през 2008 г. в Закона за защита на животните - „**безстопанствено куче**". Така се определя *„всяко изоставено, изгубено, родено на улицата или домашно куче, оставено на обществено място без надзор".*

За нуждите на настоящата Програма, следва да се посочи и определението за „овладяване на популацията", което се дава в §1., т.12. от Допълнителните разпоредби към Закона за защита на животните - "***Овладяване на популацията***" *е научнообосновано регулиране на популацията на безстопанствените животни, което позволява контрол над броя им и целѝ освобождаването на улиците от тях*".

Факт е, че след повече от 10 години от приемане на Закона за защита на животните /2008 г./, все още на национално ниво популацията на безстопанствените кучета се определя като сериозен обществено-значим проблем, водещ до последствия от различен характер: здравен, социален, екологичен, битов и икономически.Кучетата по улиците създават дискомфорт, шум, безпокойство и страх у хората. Защитата на здравето и благосъстоянието на безстопанствените животни и на хората, които влизат в контакт с тях е от съществено важно значение.

Проблемът с популацията на безстопанствените кучета на територията на цялата страна продължава да е свързан пряко с:

- неконтролируемото, нерегламентирано и безотговорно размножаване на домашните любимци и изоставянето на приплодите им на улиците;
- недостатъчната информираност на населението, относно задълженията и отговорностите при отглеждането на домашни кучета, в т. ч. и тяхната кастрация;
- ниска приоритетност на проблема с безстопанствените кучета и рисковете, които крие той.

Екологията на кучетата е пряко свързана с човешките дейност и бит.

Малцина осъзнават, че притежаването на домашен любимец е не само голяма радост, но и важна морална и обществена отговорност на стопаните. Изключително важно е преди предприемането на тази стъпка всеки човек да бъде добре нормативно подготвен и информиран за отговорностите му като собственик на домашен любимец.

Отчита се липса на достатъчно познания по проблема с безстопанствените кучета и рисковете, които крие той; недостатъчна информираност на населението относно задълженията им при отглеждането на домашни кучета; не се насърчава отговорното отглеждане на кучетата и тяхната кастрация;не достатъчно активно и популярно е осиновяването на кучета от приюти.

Често поведението на собствениците на домашни кучета може да се определи като безотговорно по отношение на отглеждането, размножаването, безнадзорното извеждане и оставяне без контрол.

В Националната програма са посочени и други причини благоприятстващи високото ниво на популацията безстопанствени кучета – слабия институционален контрол от страна на общините и БАБХ както по отношение на собствениците на домашни кучета, така и по отношение работата на практикуващите ветеринарни лекари в чиито задължения са включени ветеринарната регистрация, идентификация на кучето, въвеждане на информацията във ВетИС– Национална база-данни за регистрираните кучета. Затруднения от различен характер са констатирани и при осъществяването на контрол върху търговията и развъдната дейност с кучета.

Елиминирането на посочените негативи следва да бъде основна обществена задача. В резултат се очаква постепенно, трайно намаляване броя на безстопанствените животни, респективно и на разпространението на някои заразни заболявания с важно обществено значение в национален и световен мащаб, като бяс и ехинококоза /кучешка тения/.

II. ЦЕЛ И ЗАДАЧИ. ОСНОВНИ ПРИНЦИПИ И СРОК ЗА ДЕЙСТВИЕ НА ПРОГРАМАТА.

Основна ЦЕЛ на Общинската Програма е да се овладее популацията на безстопанствените кучета на територията на Община Ихтиман, чрез прилагане на комплекс от устойчиви, дълготрайни и ефективни мерки, съобразени с действащите нормативни уредби, съществуващото състояние и специфичните местни условия и нужди.

След формиране на основната цел на Програмата, след извършването на анализ на съществуващото състояние в страната, и вземайки предвид

специфичните местни условия и нужди, успешно могат да се изведат и няколко конкретни **ПОДЦЕЛИ**, приложими за периода на действие на настоящата Програма:

- Обединяване усилията на местната власт, съседни общини, неправителствени организации, ветеринарни специалисти, медии и местните жители в една обща посока – хуманно и съвременно решение на проблема с бездомните животни.
- Редуциране броя на бездомните кучета до трайното намаляване на тяхната популация, последвано от окончателното им настаняване в приюти по програми за намиране на собственик или за доживотно отглеждане.
- Установяване на контрол върху популацията на безстопанствени и домашни кучета, като се гарантира здравето на хората и безопасността на всяко едно от населените места в Община Ихтиман.
- Намаляване до минимум рисковете от разпространение на зоонози /заразни заболявания, които засягат хора и животни/.
- Формиране у хората, отглеждащи домашен любимец на чувство за отговорност към обществото.
- Повишаване чистотата на околната среда в селищата от Община Ихтиман.

Основни ЗАДАЧИ на Програмата :

- Анализиране и набелязване на мерки за отстраняване на причините, водещи до възникване и увеличаване на популацията на безстопанствените кучета на територията на Община Ихтиман;
- Идентификация, регистрация и въвеждане на данни за кучетата на територията на общината в **Общински Електронен регистър на домашните кучета, отглеждани на територията на Община Ихтиман**;
- Масова кастрация на безстопанствените кучета;
- Стимулиране на кастрацията на домашни кучета;
- Стимулиране осиновяването на безстопанствени кучета;
- Повишаване на информираността и отговорността на гражданите при отглеждането на домашни кучета;
- Засилване на обществения контрол и контрола на общинските органи при работата по овладяване на популацията на безстопанствените кучета на територията на община Ихтиман.

Аналогично на разписаното в Националната Програма, **ПРИНЦИПИТЕ**, на които се основава настоящата Програма, съответстват на регламентираното в чл. 40а, ал. 1 от Закона за защита на животните са следните:

1. Постигане на здравословна среда за гражданите на Община Ихтиман и подобряване хуманното отношение към животните.
2. Управление и намаляване на популацията от безстопанствени кучета по ефективен начин чрез масова кастрация.

СРОК за действие на Програмата.

В Националната програма за овладяване популацията на безстопанствените кучета на територията на Република България е предвидено същата да се изпълнява съгласно чл. 40, ал. 4 от ЗЗЖ **до приемането на нова програма или до обявяване постигането на заложените показатели** в раздел 8. „Мерки по програмата", т.8.1. „Мерки за овладяване и контрол на популацията на безстопанствените кучета чрез кастрация".

В настоящата програма са заложени цели и задачи, които имат изключително обществено значение за община Ихтиман, като в същото време са и напълно изпълними. За да бъдат обаче и постигнати,е необходимо да бъдат поставяни и конкретни крайни срокове.

По тази причина и въпреки широкото понятие, което е дадено като „срок на действие на Националната програма", настоящата програма на Община Ихтиман ще бъде със срок на действие до края на 2025 г., като мерките и задачите, които ще се разпишат по-долу в Плана за действие, ще бъдат съсредоточени в този времеви диапазон.

Освен ежегодния отчет, който се изисква по реда на чл.40, ал.4 от ЗЗЖ, в края на периода в който ще действа настоящата програма, Община Ихтиман ще извърши анализ на изпълнение на мерките в т.ч. и степента на изпълнение на конкретните задачи, ще се посочат стойностите на количествените индикатори за успеваемост, като при необходимост ще се дадат мотивирани препоръки за промени в част „План за действие", ще се извърши процедура за актуализация на Програмата или предложение към Консултативния съвет към Министъра на земеделието, храните и горите (органът за контрол по т.9.4. от Националната програма) за обявяване блокиране на раждаемостта на безстопанствените кучета на територията на Община Ихтиман.

III. НОРМАТИВНА БАЗА

1. МЕЖДУНАРОДНИ ПРАКТИКИ И ПРЕПОРЪКИ.

По отношение решаването на въпросите, свързани с безстопанствените кучета, държавите–членки на Европейския съюз разработват и въвеждат собствени, национални мерки. Причина за това е липсата на унифицирани строго регламентирани изисквания и указания за решаване на проблема с уличните кучета.

Съществуват обаче нормативни документи, които до известна степен регламентират въвеждането на определени допустими мерки:

- **Резолюция на Европейския парламент** от 4-ти юли 2012 г., относно създаването на правна рамка на ЕС за защита на домашните любимци и

безстопанствените животни: Европейският парламент призовава Комисията да предложи правна рамка на ЕС за защита на домашните любимци и безстопанствените животни, която включва: правила за идентификация и регистрация на животни; стратегии за управление на безстопанствените животни, включително програми за ваксинация и стерилизация; мерки за насърчаване на отговорно отношение у стопаните; забрана за нелицензирани кучкарници и приюти; информационни и образователни програми в училищата относно хуманното отношение към животните...

- **Европейска Конвенция за защита на животните компаньони** - Ратифицирана със закон, приет от XXXIX Народно събрание на 15 април 2004 г. – ДВ, бр.34 от 2004 г. в сила за Република България от 1 февруари 2005 г.: чл.12 – Когато една страна смята, че броя на скитащите животни представлява проблем за нея, тя трябва да вземе необходимите законодателни и/или административни мерки, за да намали този брой, чрез методи, не причиняващи болка, страдания и страх, които могат да бъдат избегнати".
- **Насоки за контрол на популацията на бездомни кучета**, приета през 2009 г. от страните, членуващи в Световната организация по здравеопазване на животните. В документа се дават насоки за управление популацията на безстопанствените кучета, в т.ч. допустимите мерки за контрол- регистрация и идентификация на кучетата; контрол на репродукцията; обучение и нормативна рамка за отговорно отглеждане на кучетата; процедури за намаляване на инцидентите, причинени от кучета и пр.

2. НАЦИОНАЛНО ЗАКОНОДАТЕЛСТВО

В националното ни законодателство съществуват регламенти за отглеждане и развъждане на домашни любимци, а така също и за овладяване популацията на безстопанствените кучета:

- **Закон за защита на животните** /обн. ДВ, бр.13/2008 г./ : регламентира препоръчания от СЗО и Конвенцията за защита на животните компаньони основен метод за овладяване популацията на безстопанствените кучета и котки - „кастрирай и върни". Възлага на МЗХГ да разработи и предложи на МС да приеме Национална програма за овладяване популацията на безстопанствените кучета на територията на Република България и Наредба за прилагането й. Изисква от всяка община да разработи и предложи на съответния общински съвет да приеме Общинска програма за изпълнение на Националната програма, както и конкретен План за действие по изпълнението й.
- **Закон за ветеринарномедицинската дейност** /Обн. ДВ. бр.87 от 1 Ноември 2005г., последно изм.и доп. ДВ. бр.71 от 11 Август 2020г. / : Регламентира основни задължения на собствениците на домашни любимци за тяхното идентифициране, регистриране, извеждане на обществени места и пр. Посочват се конкретни задължения на местната

власт по отношение осъществяването на контрол върху собствениците на домашни кучета. Изисква от общините да поддържат и актуализират публичен регистър на домашните кучета....

- **Наредба № 41 от 10.12.2008** г. за изискванията към обекти, в които се отглеждат, развъждат и/или предлагат домашни любимци с цел търговия, към пансиони и приюти за животни – разписани са конкретни изисквания, на които следва да отговарят обектите, както и основните правила за тяхното функциониране, съответстващи на европейската нормативна рамка.
- **Национална Програма за овладяване популацията на безстопанствените кучета на територията на Република България** /приета с Решение № 136 от 14.03.2019 г. на МС/ - поставя цели и задачи, изпълнението на които да доведат до трайно овладяване популацията на безстопанствените кучета на територията на страната; описва конкретните дейности, които трябва да се предприемат разпределени в три основни групи мерки.
- **Наредба № 4 от 1 февруари 2021 г.** за прилагане на Националната програма за овладяване популацията на безстопанствените кучета на територията на Република България и за процедурите по нейното изпълнение, механизма на финансиране и отчетност – следва да урежда реда за прилагане на Националната програма, изискванията към общинските програми по чл.40, ал.3 от ЗЗЖ, както и механизмите за финансиране и отчетност.

3. МЕСТНИ НОРМАТИВНИ ДОКУМЕНТИ

- **Програма за овладяване популацията на безстопанствените кучета** на територията на Община Ихтиман – 2018 – 2020 г., приета с Решение № 423, взето с Протокол № 29 от 30.03.2018 г.
- **Наредба за определянето и администрирането на местните такси и цени на услуги на територията на Община Ихтиман** /последно изм. и доп. с Решение №75, взето с Протокол № 7 от 30.04.2020г. на Общински съвет – Ихтиман. В чл.41, ал.1 от същата е регламентиран размера на таксата за притежаване на куче – **5 лв.** за едно куче на година.
- **Наредба за притежаването, отглеждането и развъждането на домашни животни на територията на Община Ихтиман** /последно изм. с Решение № 482 от 27.07.2018 г. на Общински съвет-Ихтиман/–регламентира реда и начина на придобиване и притежаване на животни в общината, както и взаимоотношенията между общинската администрация, ветеринарните лекари, ОДБХ и собствениците на животни.

IV. АНАЛИЗ НА ОБСТАНОВКАТА

1. БЕЗСТОПАНСТВЕНИ КУЧЕТА

Процесът по приобщаване на кучето от дивата природа към домакинството на древния Човек датира от 15-12 хиляди години пр.Хр. Одомашняването на кучето, ползата му и специалната защита, която му оказва човека са спомогнали за задълбочаването на връзката между тях. Хората имат практически ползи от кучето : кучета пазачи, за теглене на впрягове или охрана.Въпреки взаимната изгода от това съжителство, Човекът е с изразено доминантна роля, но поради проява на редица свои неправилни действия, именно Човекът допуска да се формира нова категория кучета – това са ***безстопанствените кучета***.

Хората често позволяват кучетата да се размножават безконтролно и след това ги изоставят, причинявайки страдание както на самите животни, така понякога и на цели човешки общности.

Грешките допускани в Древността са напълно актуални и към настоящия момент:

- липса на знания и опит при отглеждането на кучетата;
- неконтролираното размножаване;
- ниска лична и обществена култура и отговорност.

Свободно живеещите и неконтролирани от човека кучета имат висок репродуктивен потенциал. Това води до бързо нарастване на броя им, а така също и до териториалното им разпространение. Биологията на кучето показва, че то достига полова зрялост на 7-8 месечна възраст, ражда два пъти годишно средно по 5 до 8 кученца.

Фигура 1

Очевидно е, че само няколко изгонени домашни кучета са в състояние за кратко време бързо да увеличат съществено броя на безстопанствените кучета. Така се създават условия за възникване и пренасяне на редица заболявания, някои от които са опасни и за човека (зоонози). Често уличните кучета проявяват агресивност, провокирана от различни причини, това води до шумни и отблъскващи стълкновения между самите животни, а понякога до опасни нападения върху хора.

Някои специфични биологични особености на кучето (например: то вижда движението на предметите от разстояние 250-300 метра и повече; обонянието стои на първо място сред сетивните му усещания; продължителността на живот е 12-20 години), както и лесната приспособимост, издръжливост на климатични промени, естествен подбор и пр, води до относително висока степен на репродуктивност и оцеляване на вида.

Ако не се вземат навременни мерки, броят на безстопанствените кучета ще нараства докато достигне определен максимум. Този максимум се нарича ***"носещ капацитет на средата"*** и зависи от благоприятните условия, които околната среда в т.ч. и човека „предоставят"–достатъчно количество храна, вода и достъпни възможности за подслон, хора, обгрижващи некастрирани скитащи кучета по места. При достигане на носещия капацитет на средата раждаемостта и смъртността на безстопанствените кучета се изравняват, което означава че броят им не се увеличава.

Ако в тази ситуация се предприеме само отстраняване на безстопанствените кучета ще се предизвика освобождаване на ниши, които за кратък период ще бъдат заети от други кучета - новородени или мигриращи, т.е. ще се наблюдава временно намаляване броя на безстопанствените кучета, последвано от възстановяване, пак намаляване и възстановяване - един цикличен и непрестанен процес.

На този принцип се е основавала дейността на всички общини в България преди приемане на Закона за защита на животните и малко след влизането му в сила. При анализиране на резултатите от работата на общините на национално ниво, става ясно, че методите основани на умъртвяване (евтаназия) не повлияват съществено върху числеността на популацията от безстопанствени кучета. Чрез тях, просто се заменят едни индивиди от вида с други, т.е. запазва се една относително постоянна численост, като просто в градската среда едни кучета се заменят с други. Това се дължи както на способността на кучетата да се размножават бързо и на тяхната адаптивност, така и на биологичните закони, които не допускат задържането на незаети екологични ниши.

В резултат от дългогодишното прилагане на евтаназията като метод за справяне с уличната популация, се постига дори обратен ефект – животните по естествен начин се селекционират като стават все по-здрави и по-устойчиви. Така се подкрепя и тяхната миграция от едно място на друго място, като по този начин може евентуално да се разпространят и редица заболявания.

С приемането на Закона за защита на животните /2008 г./ се регламентира изискването общините да променят коренно подхода към решаване на проблема като започнат да работят по Програми, базирани най-общо казано на метода

„КАСТРИРАЙ И ВЪРНИ!“. За да се елиминират и предотвратят посочените по-горе в Програмата последствия от наличието на улични кучета, след 2008 г. заловените кучета се кастрират, маркират и се връщат по местата, от които са заловени. Този подход освен ефективен е и икономически по-изгоден, тъй като кастрираните животни пазят територията си, не освобождават екологична ниша и в същото време не се размножават. Освен това животните не само са кастрирани, но и ваксинирани и обезпаразитени, което до голяма степен гарантира и здравето на хората.

Аналогично на процесите на национално ниво, и в Община Ихтиман се наблюдава подобна на описаната ситуация.

До 2008 г. на територията на община Ихтиман дейността по обработка на скитащите кучета се е осъществявала ***от общински екип, финансиран изцяло от бюджета на общината***. Съгласно тогава действащата нормативна уредба /чл.35, ал.4 от Закона за ветеринарномедицинската дейност/, от всяка община се изисква да изгради на своя територия ***изолатор***, където да настанява заловените на съответната територия безстопанствени кучета. Кучетата, непотърсени в срок до 14 дни от настаняването им в изолатора, трябва да бъдат подложени на безболезнено умъртвяване /евтаназия/ - чл.70 ал.2 от ЗВМД.

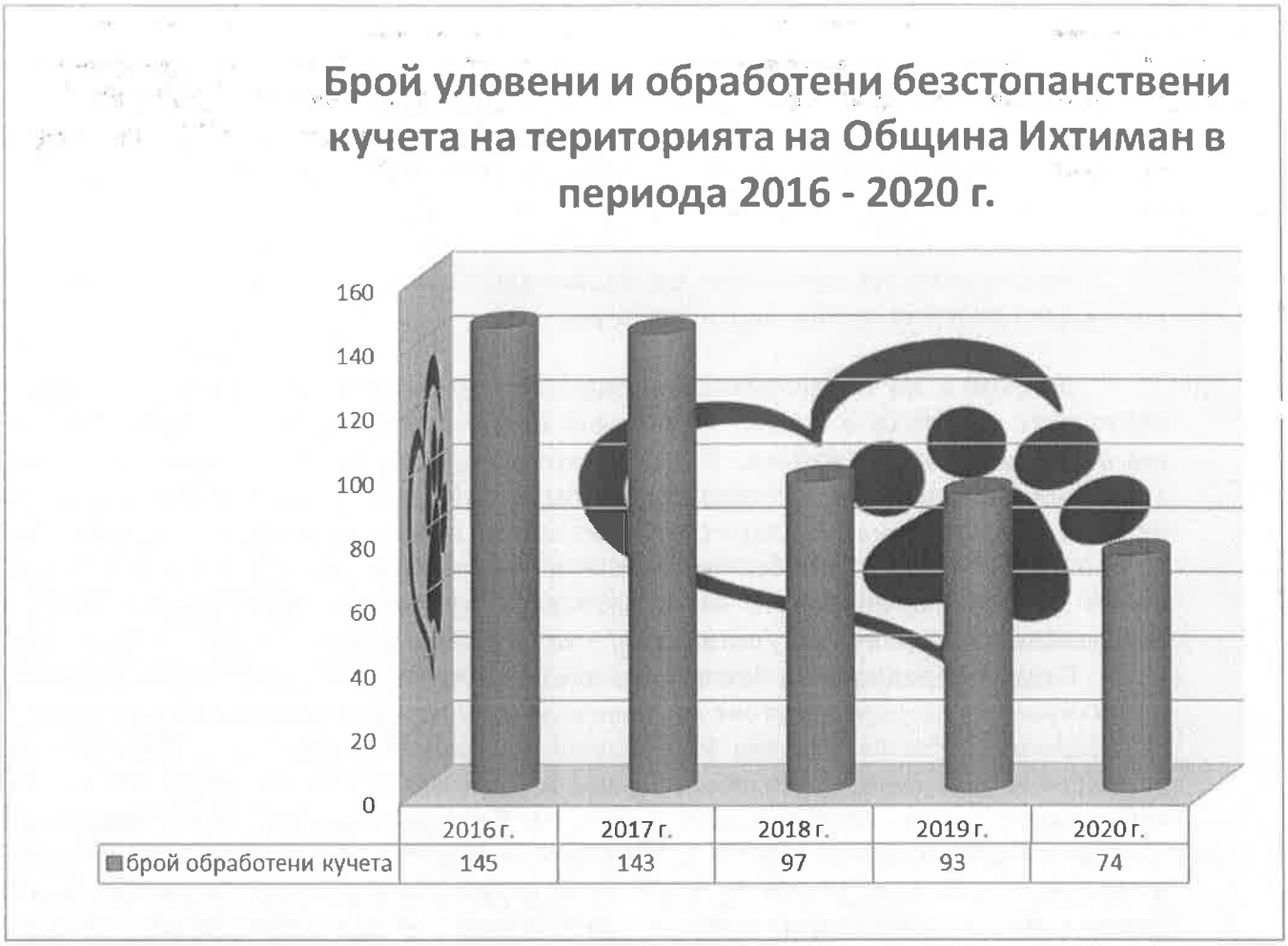
След обнародване на Закона за защита на животните /2008 г./ и отмяната на цитираните по-горе текстове от Закона за ветеринарномедицинската дейност, от общините вече се изисква изграждане на ***приюти***, които да отговарят на определени изисквания, регламентирани в **Наредба № 41 от 10.12.2008** г. за изискванията към обекти, в които се отглеждат, развъждат и/или предлагат домашни любимци с цел търговия, към пансиони и приюти за животни г.Именно изискванията на Наредба № 41/2008 г., свързани с осигуряване на стационарни помещения с определени размери, открити и закрити пространства, поддържане на определена температура и пр., се оказаха непосилни за изпълнение от повечето общини в страната.

Липсата на достатъчно финансови средства, които да бъдат вложени от Община Ихтиман в проектиране и изграждане на приют, отговарящ на изискванията, бяха и все още са основната причина на територията на общината да няма функциониращ общински приют. Въпреки, че Законът за защита на животните дава възможност приюти да се изграждат и стопанисват и от физически лица и организации за защита на животните /чл.41, ал.4, ал.5 и т.14 от ДР към ЗЗЖ/, на територията на общината и към настоящия момент не функционират регистрирани частни приюти.

Заловените улични кучета се обработват /кастрират и маркират/ в частни ветеринарни кабинети, с които Община Ихтиман има сключени договори.

По този начин, на година се обработват и връщат по местата на залавянето им между 50 и 150 безстопанствени кучета /Графика 1/.Разходитена Община Ихтиман по това направление на годишна база са между 10 000 и 20 000 лв. които са крайно недостатъчни.

Графика 1

Обективен анализ по представената на графиката низходяща тенденция е трудно да се направи, тъй като към момента липсва важната базова информация за действителния брой безстопанствени кучета на територията на общината. Официално преброяване на уличните кучета в Община Ихтиман до момента не е провеждано.

Намаляващият брой обработени безстопанствени кучета може да се дължи както на сложната епизоотична обстановка в периода 2019 – 2021 г, на занижения финансов ресурс, предвиден за дейността, на осезаемата инфлация и завишени разходи, но така също и да е очевидния ефект от дългогодишната дейност по овладяване популацията на безстопанствените кучета.

2. КОНТРОЛ ВЪРХУ ДОМАШНИТЕ КУЧЕТА

Факт, потвърден и в Националната програма за овладяване популацията на безстопанствените кучета, е че в България основният източник, захранващ популацията на безстопанствените кучета са изоставените домашни кучета или нежеланите потомства на домашните кучета. Следва да се подчертае ролята на

безотговорния стопанин – неспазване правилата на придобиване и правилно отглеждане, безконтролно размножаване, пренебрегване изискванията за деклариране, идентифициране и регистриране.

Необходимо е да се осъществява градивен и качествен контрол върху собствениците на домашни кучета.

За да се стартира и проведе успешно този процес, преди всичко трябва ясно и категорично да се идентифицират собствениците на домашни кучета и броя на самите животни. Национална статистика за броя домашни кучета, отглеждани по общини и населени места – няма.

По данни от НСИ, актуални към 31.12.2021 г., населението на Община Ихтиман наброява общо ***17 226 жители***, от които 12 515 са жители на града, а 4 711 са жители на селата.

Населените места в Община Ихтиман са 74, от ***които един град, 15 села и 58 махали.*** На територията на общината и някои от махалите са обособени 55вилни зони с общ брой ***4 230 вили***.

Фигура 2

Жилищният сграден фонд на Община Ихтиман се състои предимно от индивидуални фамилни къщи. Броят на жилищните сгради в град Ихтиман е 4920, а в останалите населени места – над 6000, като не всички се обитават /2003 г./. Повечето от фамилните къщи са с прилежащи дворни места, което прави възможно отглеждането на домашни/дворни кучета в почти всяка обитавана къща. Може да се допусне, че поне в 1/3 от обитаваните жилищни сгради на територията на общината се отглежда поне по едно домашно куче.

За нуждите на настоящата Програма обаче, ще се позовем на проучване на доц.д-р Р.Михайлов и колектив от Тракийски университет – Стара Загора, които условно приемат, че броят на домашните кучета съставлява ***5-8 % от населението***. Прилагайки тази формула, и при население от 17 226 за Община Ихтиман, то в населените места на общината би трябвало да се очаква да има ***между 860 и 1380 домашни кучета***.

Официалната информация от общинския хартиен регистър обаче показва, че за периода от 2009 г. до момента в Община Ихтиман са декларирани/административно регистрирани едва **98 ДОМАШНИ КУЧЕТА**. Предвид изчисления по-горе прогнозен брой, това е една смущаващо ниска цифра.

За да бъде успешна дейността на общината по изпълнение на Националната Програма, трябва да се постигне и констатира „блокиране на раждаемостта на безстопанствените кучета". Разписаните в Националната Програма условия са следните: „***Блокиране на раждаемостта*** се констатира, когато:кучетата на улицата във фертилна възраст са кастрирани;***домашните кучета са регистрирани*** и тяхното развъждане е под контрола на общината;за последните две години общините са предоставяли отчети на БАБХ за редовно провеждана профилактика на върнатите по местообитание кучета."

И трите условия ще бъдат включени в подходяща мярка в Планът за действие към настоящата Програма, като по второто условие /преброяване на домашните кучета, идентификация и регистрация/ съдействие следва да се търси от домоуправителите на етажна собственост в гр.Ихтиман, кметските наместници по населени места, НПО, частно практикуващи ветеринарни лекари, училища и читалища.

Важен механизъм в процеса по осъществяване на контрол върху домашните кучета е ***информирането*** на техните собственици за задълженията, които националното ни законодателство им вменява както по отношение адекватните грижи и медицинско обслужване на животните, така и по отношение спазването на определени обществени норми. На практика се оказва, че масово собствениците на кучета не знаят, че тяхно задължение е:

- в тримесечен срок от датата на придобиването на животното, да подадат декларация за притежаване на куче в общината по постоянния си адрес/седалище – **чл.117 от ЗМДТ**;
- след като кучето, навърши 6-седмична възраст, трябва да бъде представено на регистриран ветеринарен лекар, който упражнява ветеринарномедицинска практика във ветеринарномедицинско заведение за: официална идентификация чрез поставяне на инжектируем транспондер и издаване на идентификационен документ (паспорт) – **чл.174, ал.1, т.1 от ЗВМД**;
- да вземат мерки животните да не замърсяват обществени места, като почистват мястото след дефекация - **Чл.172, т.1 от ЗВМД;**
- да вземат мерки животните да не създават опасност за хора или други животни - **Чл.172, т.2 от ЗВМД;**

- при извеждането на кучетата да носят в себе си ветеринарномедицинския паспорт и да го представят за проверка на общинските и ветеринарномедицинските органи - **Чл.173, т.1 от ЗВМД;**
- да не извеждат кучета без повод, а агресивните кучета - и без намордник -**Чл.177, ал.1, т.3 от ЗВМД**;
- да не разхождат кучетата на детски площадки и на места, обозначени от общините със забранителни знаци - **Чл.177, ал.1, т.4 от ЗВМД;**
- да заплащат годишна такса в общината, на чиято територия е постоянният им адрес/седалище - **Чл.116, ал.1 ЗМДТ**;
- да заплащат таксата ежегодно до 31 март на съответната година или в едномесечен срок от датата на придобиване на кучето, когато то е придобито след 31 март... - **Чл.118, ал.1 от ЗМДТ**.

Контролът по описаните по-горе текстове, законодателят е вменил на кметовете на общини /**чл.178 от ЗВМД, чл.128 от ЗМДТ, чл.59, ал.3, т.2 от ЗЗЖ**/. Както и по-горе бе споменато, ЗМДТ изисква от общините да определят размера на такса за притежаване на домашно куче и ежегодно да събират тази такса от задължените лица /чл.175, ал.2 от ЗВМД регламентира категориите кучета, за които собствениците им не заплащат такса/. Тази такса е ***целева***, т.е. общините са длъжни да влагат събраните средства в дейности по овладяване популацията на безстопанствените кучета.

В Наредбата за определяне и администриране на местните такси и цени на услуги на територията на Община Ихтиман, е посочено че ***ГОДИШНАТА ТАКСА*** за притежаване на домашно куче е в размер на ***5 лв***.

При регистрирани към момента 98 домашни кучета, и в случай, че от тях няма категории, освободени от задължението да заплащат такса, Община Ихтиман следва да очаква годишен приход от „такса куче" в размер само на ***490 лв.***

Базирайки се на предложената от доц.д-р Р.Михайлов и колектив от Тракийски университет – Стара Загора формула за изчисляване броя на домашните кучета, може да се прогнозира, че на територията на Община Ихтиман вероятно се отглеждат между ***860 и 1380 домашни кучета.*** При такса за притежаване на куче, определена в размер на 5 лв., в идеалния очакван случай, общината ***може да събира приходи в размер на 4300 – 6900 лв.***

Тази сума може частично да компенсира бюджетните разходи, които до момента е правила общината през годините /10000-20000 лв. за кастрация на бездомни кучета/, или да бъде вложена в допълнителни мероприятия /информационни материали и кампании; въвеждане на електронен регистър на домашните кучета; подпомагане кастрацията на домашните кучета и пр./, които ще допринесат с допълнителен ефект в многокомпонентния процес по овладяване популацията на безстопанствените кучета.

V. МЕРКИ ПО ПРОГРАМАТА

Законът за защита на животните е регламентирал в чл.40, ал.3, че общинските съвети трябва да приемат Програма за изпълнение на Националната Програма и План за действие, които да отговарят на изискванията на наредбата за прилагане на Националната програма.

Водени от това, настоящата Програма на Община Ихтиман ще следва ***ПРИНЦИПИТЕ*** и насоките, заложени в Закона за защита на животните и Националната програма:

1. Постигане на здравословна среда за жителите на Община Ихтиман и подобряване хуманното отношение към животните.
2. Управление и намаляване на популацията от безстопанствени кучета по ефективен начин чрез масова кастрация.

Ще се предвидят дейности, които да съответстват на мерките за овладяване популацията на безстопанствените кучета, заложени в Националната програма.

1. ДЕЙНОСТИ ПО МЯРКА 8.1 ОТ НАЦИОНАЛНАТА ПРОГРАМА – МЕРКИ ЗА ОВЛАДЯВАНЕ И КОНТРОЛ НА ПОПУЛАЦИЯТА НА БЕЗСТОПАНСТВЕНИТЕ КУЧЕТА ЧРЕЗ КАСТРАЦИЯ.

Тук ще се опишат дейностите по залавяне на безстопанствените кучета, ветеринарната им обработка в т.ч. кастриране, връщане по местата на залавяне, наставяне в приют, поемане надзора и грижите от физически лица и/или НПО, осиновяване на безстопанствени кучета.

В Националната програма се изисква осъществяване по места на масова кастрация, при която трябва да се кастрира такъв брой животни, който ще доведе до постигане на ниво не по-ниско от 50 % кастрирани животни от общата популация на безстопанствените кучета в рамките на първите 12 месеца от изпълнението на Програмата и поддържане на ниво над 70% за следващите години от изпълнението й.

Този конкретен индикатор може да се отчете само, ако Община Ихтиман разполага с официални данни от ***ПРЕБРОЯВАНЕ на безстопанствените кучета*** на територията на общината, извършено още в самото начало на изпълнение на настоящата програма, и периодично повтарящо се в сроковете, предвидени в Националната Програма. На база отчетените цифри, ще може да се направи точна оценка за ефективността от приложените дейности на територията на община Ихтиман. Този последващ мониторинг е важен и за в случаите, когато следва да се предприемат

коригиращи действия от първоначално разписаните в програмата, да се мотивират управленски решения, да се оптимизират разходените ресурси.

Съгласно Националната програма, преброяване трябва да се извършва на всеки две години, масово, едновременно на територията на всички общини в страната, като започва с уведомление от министъра на земеделието, храните и горите, в което е заложен срок, който е препоръчителен и може да е март – юни или септември – ноември.

На електронната страница на Министерството на земеделието, на 03.02.2022 г. е публикувано ***Уведомление до кметовете*** на общини за започване на преброяването на безстопанствените кучета през 2022 г.

Предвид описаното по-горе, следва да се предвиди първоначалното/базово преброяване на безстопанствените кучета на територията на Община Ихтиман, да се извърши в рамките на периода септември-ноември 2022 година.

По отношение самото теренно преброяване и оценката на получените данни, трябва да се следват насоките дадени в т.7 от Националната програма. Не се допуска в преброяването да се включват участниците в дейностите по Програмата, извършващи кастрация и обработка на кучетата.

Преброяването на безстопанствените кучета:

- може да се извърши служебно от служители на общината;

или

- да се възложи на организации за защита на животните или други физически или юридически лица с опит в областта на статистиката или ветеринарната медицина, при спазване на принципа за липса на конфликт на интереси по смисъла на чл.52 от ЗПКОНПИ.

Кметът на общината или определено от него длъжностно лице организира и контролира преброяването на безстопанствените кучета на територията на общината. Кметът одобрява и методика, по която ще се извърши преброяването.

Важно условие е, при преброяването да се отчита всяко куче, намиращо се на обществено място без видимо присъствие на собственик, да се отбелязва приблизителната възраст, пол, видимото здравословно състояние и наличието или липсата на видима маркировка за извършена кастрация.

В срок от 20 работни дни след приключване на преброяването се съставя общ протокол за безстопанствените кучета на територията на общината, който включва информацията, посочена в чл.6, ал.1 от Наредба № 4/01.02.2021 г. и чието публикуване не противоречи на други законови разпоредби. Протоколът се одобрява от кмета на общината и се публикува на интернет страницата на общината. До 1 март на годината, следваща преброяването, протоколът се изпраща в регионалната ОДБХ.

Националната програма допуска ***ЗАЛАВЯНЕТО на безстопанствените кучета*** да се осъществява ***от екипи*** за залавяне на безстопанствените кучета или ***от доброволци***. Общината трябва да осигури необходимия брой екипи за залавяне, а при необходимост, може да бъдат използвани екипи от съседна община. Членовете на екипите трябва да са преминали курс по защита и хуманно

отношение към животните като се ръководят и контролират от ветеринарен лекар.

По отношение допуснатата в Националната програма възможност улова на улични кучета да се извършва и от доброволци, следва обаче стриктно да се следи за спазването на категоричния текст по чл.42 от ЗЗЖ, а именно *залавянето на безстопанствени животни се допуска по начин и при условия, които гарантират здравето им и с минимално страдание, от лица със специфична квалификация, инструктирани, ръководени и контролирани от ветеринарен лекар.*

Конкретни стъпки от страна на общинската администрация, които могат да се предприемат са следните:

- избор на изпълнител за услугата „***УЛОВ*** на безстопанствени кучета от територията на Община Ихтиман, ***транспортирането*** им до място за ветеринарната им обработка, ***връщането*** на кучетата по местата на залавянето им след постоперативен период, ИЛИ ***настаняването*** им в приют, посочен от общината".
- избор на изпълнител за услугата „Ветеринарно-медицинска ***ОБРАБОТКА*** на безстопанствени кучета от територията на община Ихтиман – обезпаразитяване, ваксинация, кастрация, маркиране, стационар за постоперативен период, не по-кратък от 24 часа. Изготвяне и предоставяне на общината на необходимата отчетна документация – електронно и/или на хартия".
- изготвяне на годишен ***ГРАФИК*** за улов, транспортиране и връщане на безстопанствените кучета. Графикът да се изготвя от служител по направление „екология", да се съгласува с подписи от страна на изпълнителите по улов и обработка на животните. Графикът се утвърждава от кмета на общината.

Грижите за кучетата, върнати по местата на залавянето им се поемат от лицата по чл.47, ал.3 от ЗЗЖ и се извършват по реда на чл.49 и чл.50 от ЗЗЖ.

Кучетата трябва да бъдат кастрирани, преди да бъдат дадени за осиновяване. При невъзможност да бъде спазено условието по чл.125 от Наредба № 41 от 10.12.2008 г. на МЗХ за подходяща възраст за кастриране, при осиновяването на кучето да се издава писмено предписание с посочен период за извършване на манипулацията

Предвид факта, че на територията на Община Ихтиман към момента няма функциониращ, регистриран по реда на ЗВМД животновъден обект – приют за безстопанствени кучета, в краткосрочен план общината следва да осигури възможност за дългосрочно ***НАСТАНЯВАНЕ В ПРИЮТ*** на кучета, които са с агресивен характер или са заловени от места, на които ЗЗЖ не позволява да бъдат връщани след кастрация /дворове на детски ясли и градини, училища, болници и в близост до площадки за игра на деца, автомагистрали и летища/. На практика това е възможно по един от следните начини:

- изграждане на собствен общински приют

ИЛИ

- дългосрочен наем на стационарни клетки в съществуващ регистриран частен или общински приют.

В случаите, когато физически лица или организации за защита на животните пожелаят да поемат грижите за безстопанствено куче, проявило агресия и неподлежащо на връщане на улицата, но без възможност за настаняването на животното в обекти „приют" или „временен приют", това може да стане само чрез подписване на „Декларация за осиновяване на домашен любимец" по чл.124 от Наредба № 41 от 10 декември 2008 г. на МЗХ. Освен декларацията, новият собственик срещу подпис трябва да получи от общината/ветеринарната клиника и характеристика за нрава и агресивните прояви на животното.

2. ДЕЙНОСТИ ПО МЯРКА 8.2 ОТ НАЦИОНАЛНАТА ПРОГРАМА – МЕРКИ ЗА ПОДПОМАГАНЕ ИЗГРАЖДАНЕТО НА РЕГИОНАЛНИ ПРИЮТИ ЗА БЕЗСТОПАНСТВЕНИ КУЧЕТА.

В Националната програма за овладяване популацията на безстопанствените кучета /2019 г./ е разписано, че ***„РЕГИОНАЛЕН ПРИЮТ"*** е приют, който обслужва територията на две или повече съседни общини, като основната му функция е да се осигури поетапно настаняване за хуманно отглеждане и намиране на постоянен дом на обработените кучета. Според Националната Програма в тях всъщност ще се изтеглят върнатите преди това на улицата обработени безстопанствени кучета. Самият процес по изтегляне на обработените улични кучета в регионални приюти се предвижда да започне едва след като бъде доказано и обявено ***блокиране на раждаемостта*** на територията на цялата страна, т.е. след спиране възпроизводството на популацията на безстопанствените кучета и регистрация на домашните кучета.

В Регионалния приют кучетата ще се настаняват по програми за намиране на осиновители и/или за доживотно отглеждане.

В т.8.2 от Националната програма подробно са описани възможностите за изграждане и стопанисване на регионалните приюти:

- две или повече съседни общини, в рамките на сключено споразумение за сътрудничество, съгласно Глава осма от Закона за местното самоуправление и местната администрация;
- юридически лица с нестопанска цел, с предмет на дейност защита на животните;
- съвместно от община и организация с предмет на дейност защита на животните или община и регистрирана ветеринарномедицинска амбулатория.

Изискванията към регионалните приюти са те да бъдат регистрирани в териториалната ОДБХ по реда на чл.137 от ЗВМД и да отговарят на изискванията, регламентирани в „Наредба № 41 от 2008 за изискванията към обекти, в които се отглеждат, развъждат и/или предлагат домашни любимци с цел търговия, към пансиони и приюти за животни" и Наредбата по чл.40, ал.2 от ЗЗЖ.

Основният въпрос, който неминуемо възниква е как българските общини ще осигурят нужните им средства за проектиране, изграждане и стопанисване/издръжка на подобни животновъдни обекти с необходимия за нуждите на общините капацитет. Макар и към момента само теоретично, Националната програма предвижда различни варианти на подпомагане изграждането на Регионални приюти (предоставяне на държавен/общински терен и/или сграда; предоставяне на целеви трансфери; национални механизми за финансиране и подкрепа; включване на мерки за кандидатстване по европейските фондове; включване в проекти, финансирани от ЕК и по международни програми и проекти; изработване на типов проект за изграждане на Регионален приют).

3. ДЕЙНОСТИ ПО МЯРКА 8.3 ОТ НАЦИОНАЛНАТА ПРОГРАМА – МЕРКИ ЗА КОНТРОЛ ВЪРХУ РАЗВЪДНИЦИТЕ, ТЪРГОВЦИТЕ НА КУЧЕТА, ПАЗАРИТЕ ЗА ЖИВОТНИ, ЗООМАГАЗИНИТЕ И СОБСТВЕНИЦИТЕ НА КУЧЕТА, ОТГЛЕЖДАНИ КАТО КОМПАНЬОНИ.

В Република България има законова забрана за търговия с кучета от нерегистрирани обекти. На практика обаче, тази забрана не се спазва. Изключително труден за контролните органи е процеса по установяване и доказване на фактическата търговия, както и нелегалното развъждане на кучета. И това е така, защото с кучета се търгува не само от нелегални физически развъдници, но и през онлайн платформи за търговия, при които контролът е почти невъзможен.

Икономическите загуби за държавата са големи, като в същото време риск и загуби има и за купувачите на животни, тъй като в повечето от случаите при незаконната търговия животните се предлагат без необходимите документи за произход, без идентификация и ваксини, опаразитени, в недобро здравословно състояние, носещи скрити заболявания, които често са с летален край.

Важно е да се знае, че:

- Право да осъществяват развъждане и търговия на кучета имат лицата, чиито обекти са регистрирани по чл. 137 от Закона за ветеринарномедицинската дейност.
- Търговия с кучета се осъществява само в развъдници и зоомагазини регистрирани по реда на чл. 137 от Закона за ветеринарномедицинската дейност.

- Контролът върху развъдниците, зоомагазините и пазарите за животни се осъществява от министъра на земеделието, храните и горите чрез БАБХ, съгласно чл. 59, ал. 1 от ЗЗЖ и чл. 7, ал. 1 от ЗВМД. Националната Програма изисква засилване на контрола в тази област, чрез адекватни мерки и налагане на санкции от правоимащите.

Местните власти нямат контролни, а по-скоро спомагателни функции при установяването и предотвратяването на незаконното развъждане и търговията с животни.

Въпреки това, дейността на община Ихтиман към този момент може да се насочи към активна превантивна дейност, като например:

- приемане от общински съвет на „такса по чл.35, ал.5 от Закона за защита на животните“, който гласи: собственик на куче, който го отглежда с цел развъждане, се регистрира в Областна дирекция по безопасност на храните /ОДБХ/ по реда на чл.137 от Закона за ветеринарномедицинската дейност /ЗВМД/ и заплаща в общината такса;
- чрез информационни кампании и материали да се пояснява за вредата и рисковете, които крие търговията с животни от нерегламентирани обекти и онлайн платформи, да се апелира за това придобиването на домашно куче да е преди всичко осъзнат отговорен избор, да става от регистриран търговец, да се изискват необходимите по закон документи, идентификация и ветеринарни манипулации, предварително добре да се познават задълженията на един собственик на домашно куче;
- съдействие на органите на БАБХ при осъществяване на контрол върху пазарите за животни, зоомагазини, развъдници и други обекти, както и да инициират периодични проверки в тези обекти;
- насърчаване на отговорното придобиване, отглеждане на кучетата и тяхната кастрация;
- въвеждане и работа с Електронен регистър на домашните кучета, което ще осигури поддържането на собствена база-данни с информация за домашните кучета и техните собственици, и ще е улеснение за администрацията при изпълнение на законовия ангажимент на кмета по чл.133, ал.2, т.10 от ЗВМД да поддържа актуален публичен регистър на домашните, ловните кучета, кучетата към животновъдни обекти и пр.

В краткосрочен план Община Ихтиман следва да актуализира общинската НАРЕДБА за притежаването, отглеждането и развъждането на домашни животни на територията на Община Ихтиман, тъй като след последното ѝ изменение с Решение №482/27.07.2018г. са настъпили промени в специфичното национално законодателство, което налага местния норматив да бъде синхронизиран с регламента по-висш ранг.

VI.РЪКОВОДСТВО, КООРДИНАЦИЯ, КОНТРОЛ И ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРОГРАМАТА

Законът за защита на животните в чл.40, ал.4, предвижда прилагането на мерките и дейностите по Националната програма за овладяване популацията на безстопанствените кучета на територията на Република България, да се ***РЪКОВОДИ*** от Министърът на земеделието, храните и горите.

На местно ниво, Кметът на общината ръководи изпълнението на програмата по чл. 40, ал. 3 от Закона за защита на животните и плана за действие към нея.

КОНТРОЛЪТ по изпълнение на Националната програма за овладяване популацията на безстопанствените кучета на територията на Република България и общинските програмите и плановете по чл. 40 ал. 3 от ЗЗЖ се осъществява от министъра на земеделието, храните и горите чрез Българската агенция по безопасност на храните.

Предвижда се създаването на постоянен Консултативен орган към Министъра на ЗХГ - ***КОНСУЛТАТИВЕН СЪВЕТ*** областта на овладяване популацията на безстопанствените кучета на територията на Република България.

Този орган ще подпомага осъществяването на държавната политика, свързана с прилагането и изпълнението на Националната програма, ще участва в обсъждането и изготвянето на законови и подзаконови нормативни актове, ще анализира ефективността от прилагането на Националната и на общинските програми и планове за действие, ще дава предложения за корективни мерки и коригиращи действия, ще разработва процедури във връзка с изпълнението на дейностите по Националната програма, ще изготви становището за постигнато блокиране на раждаемостта и поетапно настаняване на безстопанствените кучета в приюти.

VII. УПРАВЛЕНИЕ, ОЦЕНКА, ИНДИКАТОРИ ЗА МОНИТОРИНГ НА ПРОГРАМАТА. ОТЧЕТНОСТ И ИНФОРМИРАНЕ НА ОБЩЕСТВЕНОСТТА

УПРАВЛЕНИЕТО на изпълнението на настоящата Програма и Планът за действие към нея, е регламентирано да се осъществява от ***КМЕТА*** на община.

Разбира се законодателят е предвидил и механизмът за контрол върху кметовете, който е заложен в чл.69 от ЗЗЖ: *„Кмет на община, който не организира изпълнението на програмата и плана по чл.40, ал.3, се наказва с глоба в размер от 1000 до 2000 лв., а при повторно нарушение глобата е в двоен размер“.*

ОЦЕНКАТА за ефикасността от изпълнение на програмата ще се извършва на база реализиране на мерките и постигането на заложените задачи. Необходимо е да се осъществява методично и непрекъснато във времето проследяване /мониторинг/ нивата на индикаторите за изпълнение на програмата, заложени в нея.

ИНДИКАТОРИТЕ, по които ще се осъществява мониторинга са групирани в три основни направления:

1. **Мониторинг върху безстопанствените кучета:**

- общ брой, отчетени при преброяването;
- заловени от специализирани екипи/доброволци;
- маркирани;
- кастрирани;
- ваксинирани;
- обезпаразитени;
- настанени в приюти;
- върнати по места (под надзор на лица, организации за защита на животните или община);
- осиновени;
- евтаназирани;
- умрели.

2. **Мониторинг върху домашните кучета:**

- административно регистрирани в общината/кметства (по реда на ЗМДТ);
- ветеринарно регистрирани (по информация от ВетИС и ОДБХ);
- кастрирани;
- чипирани.

3. **Жалби, контрол и санкции:**

- подадени сигнали, молби и жалби;
- констатирани нарушения;
- дадени предписания;
- съставени актове за установяване на административни нарушения и наказателни постановления.

Мониторингът и оценката са основни елементи от изпълнението на програмата, защото дават възможност да се анализират постигнатите резултати и при необходимост да се предприемат коригиращи действия. Това трябва да става при спазване принципа за ***партньорство, публичност и прозрачност***. Един от основните механизми за постигане на това е добрата отчетност и информирането на обществеността.

В ***14-дневен срок*** от приемането на настоящата програма и план за действие към нея, както и при всяко тяхно изменение и допълнение, същите следва да се публикуват на официалната интернет страница на Община Ихтиман – т.10.3, б. „а" от Националната програма.

Ежегодните ***отчети*** по чл.40, ал.4 от ЗЗЖ, също следва да се публикуват на интернет страницата на общината - т.10.3, б. „б" от Националната програма. Срок за това не е определен, но Община Ихтиман може да възприеме практиката това да става не по-късно от ***31-ви март*** на календарната година, следваща годината за която е отчета.

Ежегодно ***до 1 март***, чрез съответната Областна дирекция по безопасност на храните, Кметът на общината трябва да внася отчет за изпълнението на Програмата до Изпълнителния директор на Българската агенция по безопасност на храните - чл.40, ал.4 от ЗЗЖ. Отчетът следва да включва информация за изпълнението на целите и задачите, очакваните резултати, мерките за финансиране, анализ на постигната ефективност, а така също може да съдържа и препоръки за подобряване изпълнението на програмата.

Ежегодно ***до 1 април***, БАБХ изготвя и представя на Министъра на земеделието отчет за изпълнение на общинските програми.

Ежегодно ***до 30 април,*** Министърът на земеделието внася за приемане в Министерски съвет отчет за изпълнението на Националната програма

Отчетът по изпълнение на Националната програма се публикува на сайта на Министерството на земеделието, храните и горите.

VIII. ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ

В Националната програма е разписано, че в следствие прилагането й по места, следва да се очаква постигането на определени резултати. В настоящата Програма същите са по-детайлно описани, като са взети предвид специфичните особености на Община Ихтиман:

1. **Намаляване броя на безстопанствените кучета и установяване на траен контрол върху популацията на домашните кучета:**

- очаква се периодичните преброявания на безстопанствените кучета на територията на Община Ихтиман да показват тенденция към намаляване общия брой на уличните кучета;
- очаква се до три години от започване работа по настоящата програма, да бъдат кастрирани и маркирани не по-малко от 75 % от първоначално изброените безстопанствени кучета;
- очаква се тенденция към повишаване броя на декларираните/регистрираните домашни кучета, до регистриране на всички домашни кучета, отглеждани в Община Ихтиман;
- очаква се постепенно увеличаване броя на кастрираните домашни кучета;

- очаква се повишаване събираемостта на сумите по „такса за притежаване на куче";
- очаква се увеличаване на информираността, отговорността и активността на гражданите при отглеждане на домашни кучета;
- очаква се съществено редуциране на инцидентите и жалби, свързани с безстопанствени и/или домашни кучета.

2. **Намаляване на рисковете от разпространението на заболявания, пренасяни от безстопанствените кучета:**

- очаква се редуциране броя на регистрирани случаи на заболявания, пренасяни от безстопанствените кучета;
- повишаване информираността на населението, по отношение риска за здравето на човека от разпространение на болести и инфекции, пренасяни чрез животните;

3. **Увеличаване на информираността, отговорността и активността на гражданите при отглеждане на домашни кучета.**

IX.ИЗТОЧНИЦИ НА ФИНАНСИРАНЕ И РЕСУРСИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРОГРАМАТА. КОРИГИРАЩИ ДЕЙСТВИЯ.

В Националната програма са описани само източниците и възможностите за финансиране изграждането на Регионални приюти.

В чл.40, б."б" от ЗЗЖ и чл.31 от Наредба № 4 от 1 февруари 2021 г. за прилагане на националната програма за овладяване популацията на безстопанствените кучета на територията на република България и за процедурите по нейното изпълнение, механизма на финансиране и отчетност, е регламентирано, че *„Изпълнението на дейностите по Националната програма се финансира със средства от:*

1. *държавния бюджет;*
2. *общинския бюджет;*
3. *дарения от физически и юридически лица;*
4. *международни програми и проекти."*

За мероприятията, предвидени в Плана за действие към настоящата Програма, Община Ихтиман следва да осигури финансиране по един или няколко от следните начини :

- От събраните средства от "такса за притежаване на куче" /съгласно чл.175, ал.3 от ЗВМД, средствата от тази такса, следва да се инвестират в дейности

и мероприятия, свързани с овладяване популацията на безстопанствените кучета, т.е всяко едно от мероприятията, заложени в Плана за действие към Програмата може да бъде финансирано със събраните целеви средства/;

- От бюджета на общината;
- От дарения на граждани, фирми и неправителствени организации;
- При осъществяване на публично – частно партньорство;
- Външно финансиране по оперативни програми, европейски фондове и пр.

ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ

КЪМ ПРОГРАМА ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА НАЦИОНАЛНА ПРОГРАМА ЗА ОВЛАДЯВАНЕ ПОПУЛАЦИЯТА НА БЕЗСТОПАНСТВЕНИТЕ КУЧЕТА НА ТЕРИТОРИЯТА НА ОБЩИНА ИХТИМАН – 2022-2025 г.

№	ДЕЙСТВИЯ	ИЗПЪЛНИТЕЛИ	СРОК	ИЗТОЧНИЦИ ЗА ФИНАНСИРАНЕ	НОРМАТИВНО ОСНОВАНИЕ	ОЧАКВАН ЕФЕКТ
ДЕЙНОСТИ ПО МЯРКА 8.1 ОТ НАЦИОНАЛНАТА ПРОГРАМА **МЕРКИ ЗА ОВЛАДЯВАНЕ И КОНТРОЛ НА ПОПУЛАЦИЯТА НА БЕЗСТОПАНСТВЕНИТЕ КУЧЕТА ЧРЕЗ КАСТРАЦИЯ**						
1.	Публикуване на сайта на общината на приетата от Общински съвет Програма за изпълнение на Национална програма за овладяване популацията на безстопанствените кучета на територията на Община Ихтиман	Община Ихтиман	В 14-дневен срок от приемане на настоящата Програма	Не са необходими финансови средства	т.10.3, б. „а“ от Националната програма.	Публичност и прозрачност. Информиране на обществеността.
2.	Публикуване на сайта на общината на обявление-покана до всички заинтересовани лица /в т.ч. представители на организации за защита на животните, регистрирани по реда на ЗЮЛНСЦ, в чиито устави е	Община Ихтиман	До 30 дни от приемане на настоящата програма и ежегодно в периода 1-ви ноември	Не са необходими финансови средства	Чл.40, ал.7 от ЗЗЖ	Публичност и прозрачност. Информиране на обществеността и заинтересованите лица.

№	ДЕЙСТВИЯ	ИЗПЪЛНИТЕЛИ	СРОК	ИЗТОЧНИЦИ ЗА ФИНАНСИРАНЕ	НОРМАТИВНО ОСНОВАНИЕ	ОЧАКВАН ЕФЕКТ
	предвидена дейност за защита на животните/ в рамките на съответната календарна година да се включат в изпълнението на конкретни дейности, заложени в Плана за действие към Програмата.		– 10-ти декември.			
3.	Публикуване на сайта на общината годишния отчет по чл.40, ал.4 от ЗЗЖ.	Община Ихтиман	Ежегодно до 31-ви март	Не са необходими финансови средства	т.10.3, б. „б“ от Националната програма	Публичност и прозрачност. Информиране на обществеността.
4.	Базово преброяване популацията на безстопанствените кучета на територията на Община Ихтиман	Община Ихтиман	Септември-ноември 2022 г.	Финансиране, съгласно чл.40б от ЗЗЖ и чл.31 от Наредба № 4/01.02.2021 г.	т.7.2. от Национална програма	Базова информация за състоянието на популацията от безстопанствени кучета, въз основа на която ще се извършват мониторинг и оценка за изпълнението на програмата.

№	ДЕЙСТВИЯ	ИЗПЪЛНИТЕЛИ	СРОК	ИЗТОЧНИЦИ ЗА ФИНАНСИРАНЕ	НОРМАТИВНО ОСНОВАНИЕ	ОЧАКВАН ЕФЕКТ
5.	Последващо преброяване на популацията на безстопанствените кучета на територията на Община Ихтиман	Община Ихтиман	През една година след базовото преброяване	Финансиране, съгласно чл.40б от ЗЗЖ и чл.31 от Наредба № 4/01.02.2021 г.	т.7.2. от Национална програма	Проследяване промяната в популацията на безстопанствените кучета като критерий за успеваемост на програмата
6.	Възлагане на услугата „Улов и транспортиране на безстопанствени кучета“	Община Ихтиман	Ежегодно и при необходимост	Финансиране, съгласно чл.40б от ЗЗЖ и чл.31 от Наредба № 4/01.02.2021 г.	чл.40, ал.4 от ЗЗЖ	Постепенно намаляване популацията на безстопанствените кучета.
7.	Възлагане на услугата „Ветеринарномедицинска обработка на безстопанствени кучета – обезпаразитяване, ваксинация, кастрация, маркиране, стационар за постоперативен период“.	Община Ихтиман	Ежегодно и при необходимост	Финансиране, съгласно чл.40б от ЗЗЖ и чл.31 от Наредба № 4/01.02.2021 г.	чл.40, ал.4 от ЗЗЖ	Постепенно намаляване популацията на безстопанствените кучета. Намаляване риска от разпространение на опасни инфекции и болести
8.	Поддържане на Регистър на обработените безстопанствени кучета – хартиен или електронен.	Община Ихтиман и екипите по улов и обработка на	Постоянен	Финансиране, съгласно чл.40б от ЗЗЖ и чл.31 от Наредба №	чл.47, ал.7 и чл.54 от ЗЗЖ.	Коректно и бързо документиране на необходимата информация за безстопанствените

№	ДЕЙСТВИЯ	ИЗПЪЛНИТЕЛИ	СРОК	ИЗТОЧНИЦИ ЗА ФИНАНСИРАНЕ	НОРМАТИВНО ОСНОВАНИЕ	ОЧАКВАН ЕФЕКТ
		безстопанствени кучета		4/01.02.2021 г.		животни от техния улов до следващите ветеринарни манипулации, връщане по местата на залавянето или осиновяване.
9.	Провеждане на образователни кампании. Издаване и разпространение на информационни брошури, листовки, учебни помагала и други материали.	Община Ихтиман, НПО, читалища и училища	Постоянен	Финансиране, съгласно чл.40б от ЗЗЖ и чл.31 от Наредба № 4/01.02.2021 г.	т.14.1 от НП Чл.2 от ЗЗЖ	Повишаване интереса на децата към животните и грижата за тях. Запознаване на подрастващите с хуманното отношение към животните и отговорността към обществото. Провокиране желанието на гражданите да осиновяват бездомни кучета.
ДЕЙНОСТИ ПО МЯРКА 8.2 ОТ НАЦИОНАЛНАТА ПРОГРАМА МЕРКИ ЗА ПОДПОМАГАНЕ ИЗГРАЖДАНЕТО НА РЕГИОНАЛНИ ПРИЮТИ ЗА БЕЗСТОПАНСТВЕНИ КУЧЕТА.						
10.	Осигуряване на стационарни клетки в приют, за дългосрочно настаняване на обработени	Община Ихтиман	2022 г.	Финансиране, съгласно чл.40б от ЗЗЖ и чл.31 от	чл.48 и чл.49 от ЗЗЖ	Успешно сътрудничество със съседни общини и/или НПО, които стопанисват

№	ДЕЙСТВИЯ	ИЗПЪЛНИТЕЛИ	СРОК	ИЗТОЧНИЦИ ЗА ФИНАНСИРАНЕ	НОРМАТИВНО ОСНОВАНИЕ	ОЧАКВАН ЕФЕКТ
	безстопанствени кучета и/или осигуряване на НПО и граждани, които да поемат надзора и грижата за обработените и върнати на улицата кучета.			Наредба № 4/01.02.2021 г.		регистрирани приюти. Възможност за работа по социализация на агресивни кучета и намиране на нови стопани.
11.	Вземане принципно решение, относно участие на Община Ихтиман в изграждани и/или ползване на Регионален приют, след обявяване блокиране раждаемостта на безстопанствените кучета на територията на цялата страна.	Община Ихтиман и съседни общини		Финансиране, съгласно чл.40б от ЗЗЖ и чл.31 от Наредба № 4/01.02.2021 г.	т.8.2 от НП	Готовност за своевременно изтегляне на всички обработени кучета от улиците в Регионален приют.
ДЕЙНОСТИ ПО МЯРКА 8.3 ОТ НАЦИОНАЛНАТА ПРОГРАМА МЕРКИ ЗА КОНТРОЛ ВЪРХУ РАЗВЪДНИЦИТЕ, ТЪРГОВЦИТЕ НА КУЧЕТА, ПАЗАРИТЕ ЗА ЖИВОТНИ, ЗООМАГАЗИНИТЕ И СОБСТВЕНИЦИТЕ НА КУЧЕТА, ОТГЛЕЖДАНИ КАТО КОМПАНЬОНИ						
12.	Поддържане на актуална местна нормативна уредба, регламентираща реда и условията за отглеждане на	Община Ихтиман	Постоянен	Не са необходими финансови средства	Необходимост от спазване на разпоредби от	Навременно адаптиране на местната нормативна уредба към промените в националното

№	ДЕЙСТВИЯ	ИЗПЪЛНИТЕЛИ	СРОК	ИЗТОЧНИЦИ ЗА ФИНАНСИРАНЕ	НОРМАТИВНО ОСНОВАНИЕ	ОЧАКВАН ЕФЕКТ
	домашни кучета, за осъществяване на развъдна дейност, функциониране на пазари за животни.				по-висш ранг.	законодателство.
13.	Определяне размер на „такса за осъществяване на развъдна дейност по чл.35, ал.5 от ЗЗЖ.	Община Ихтиман	2022 – 2023 г.	Не са необходими финансови средства	чл.35, ал.3 от ЗЗЖ	Спазване на разпоредба от по-висш ранг.
14.	Съдействие на органите на БАБХ при осъществяване на контрол върху пазарите за животни, зоомагазини, развъдници и други обекти, в т.ч. да се инициират периодични проверки в тези обекти.	Община Ихтиман, ОДБХ	Постоянен	Не са необходими финансови средства	чл.59, ал.1 и чл.61, ал.1 от ЗЗЖ	Легално функциониращи обекти – пазари за животни, зоомагазини, развъдници и др.
15.	Замяна на хартиения с Електронен регистър за декларираните и административно регистрирани домашни кучета, чрез който на сайта на общината автоматично ще се визуализира част от	Община Ихтиман	2022-2023 г.	Финансиране, съгласно чл.40б от ЗЗЖ и чл.31 от Наредба № 4/01.02.2021 г.	Чл.133, ал.2, т.10 от ЗВМД	Поддържане на актуален публичен регистър на домашните кучета, отглеждани в Община Ихтиман. Подобряване обслужването собственици на домашни кучета при

№	ДЕЙСТВИЯ	ИЗПЪЛНИТЕЛИ	СРОК	ИЗТОЧНИЦИ ЗА ФИНАНСИРАНЕ	НОРМАТИВНО ОСНОВАНИЕ	ОЧАКВАН ЕФЕКТ
	информацията, необходима за поддържане на актуален публичен регистър на домашните кучета.					административната регистрация на животните. Повишаване събираемостта от таксата за притежаване на домашно куче.
16.	Определяне и маркиране със забранителни табели на публични общински терени по чл.177, ал.1, т.4 от ЗВМД */детски площадки и др./*	Община Ихтиман	Постоянен	Финансиране, съгласно чл.40б от ЗЗЖ и чл.31 от Наредба № 4/01.02.2021 г.	чл.177, ал.1, т.4 от ЗВМД	Осигуряване на добри условия за разхождане на домашните кучета, без с това да се нарушава спокойствието и комфорта на останалите граждани.
17.	Обособяване, изграждане и оборудване на еталонна площадка за свободно разхождане на домашни кучета.	Община Ихтиман	2023 г.	Финансиране, съгласно чл.40б от ЗЗЖ и чл.31 от Наредба № 4/01.02.2021 г. ПУДООС		Осигуряване на добри условия за свободно разхождане на домашните кучета, без с това да се нарушава спокойствието и комфорта на останалите граждани.
18.	Организиране и провеждане на здравни беседи и лекции, свързани с предпазване от	Община Ихтиман, РЗИ,	Постоянен	Финансиране, съгласно чл.40б от ЗЗЖ и чл.31 от	Т.14.1 от НП	Повишаване информираността на

№	ДЕЙСТВИЯ	ИЗПЪЛНИТЕЛИ	СРОК	ИЗТОЧНИЦИ ЗА ФИНАНСИРАНЕ	НОРМАТИВНО ОСНОВАНИЕ	ОЧАКВАН ЕФЕКТ
	заболявания пренасяни чрез животните.	ОДБХ		Наредба № 4/01.02.2021 г.		населението.
19.	Редовно осъществяване на ДДД-обработки на площите публична общинска собственост.	Община Ихтиман	Постоянен	Финансиране, съгласно чл.40б от ЗЗЖ и чл.31 от Наредба № 4/01.02.2021 г.	Чл.4 от Наредба № 1/2018 г. за условията и реда за извършване на дезинфек-ции, дезинсекции и дератизации	Предотвратяване разпространението на опасни за здравето на човека болести и инфекции.
20.	Организиране и провеждане на образователни, информационни и др. кампании, стимулиращи административната регистрация, обезпаразитяване и кастрацията на домашните кучета, които могат да се обвържат тематично с подходящи дати от Екологичния календар – Световен ден за защита на животните; Международен ден за защита на бездомните животни;	Община Ихтиман, НПО, регистрирани ветеринарни лекари, медии, училища, читалища	Постоянен	Финансиране, съгласно чл.40б от ЗЗЖ и чл.31 от Наредба № 4/01.02.2021 г.	Т.14.1 от НП	Повишаване информираността на населението с акцент върху децата и подрастващите. Стимулиране собствениците на домашни кучета да ограничат раждаемостта на своите любимци.

№	ДЕЙСТВИЯ	ИЗПЪЛНИТЕЛИ	СРОК	ИЗТОЧНИЦИ ЗА ФИНАНСИРАНЕ	НОРМАТИВНО ОСНОВАНИЕ	ОЧАКВАН ЕФЕКТ
	Международен ден на кучето; Световен ден на екологията и пр.					